

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: BF.pr.071.24.2021

NR: 1807 PODPIS *JG*
WPLYNĘŁO

2021-08-31

Krajowa Rada Izb Rolniczych

Warszawa, dnia 24 sierpnia 2021

**Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych**

Szanowny Panie Prezesie,

w związku z pismem zn. KRIR/KK/746/21 w sprawie przedstawionych przez Zarząd Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej kwestii związanych z szacowaniem strat przez aplikację suszową uprzejmie informuję co następuje.

1. Wnioski o oszacowanie strat spowodowanych przez suszę w uprawach rolnych składane za pomocą publicznej aplikacji „Zgłoś szkodę rolniczą” nie są procedowane w trybie przepisów ustawy Kodeks Postępowania Administracyjnego, gdyż proces szacowania strat nie jest kończony decyzją administracyjną.

Jednocześnie uprzejmie Pana Prezesa informuję, że prowadzony przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach (IUNG) System Monitoringu Suszy Rolniczej wyznacza obszar i zakres suszy na podstawie aplikacji komputerowych integrujących dane meteorologiczne potrzebne do obliczenia klimatycznego bilansu wodnego oraz dane z cyfrowej mapy glebowo-rolniczej, obrazującej przestrzenne zróżnicowanie retencji wodnej różnych kategorii agronomicznych gleb.

Przy wyznaczaniu obszarów zagrożonych suszą rolniczą dla poszczególnych upraw uwzględniane są dwa czynniki:

- warunki pogodowe,
- podatność gleby na suszę.

Dane meteorologiczne wykorzystywane do obliczenia wartości klimatycznego bilansu wodnego (KBW)

pochodzą z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej (ze stacji synoptycznych – 59, telemetrycznych - 195 i posterunków opadowych – 294), z Ośrodków Doradztwa Rolniczego (60 stacji), z Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU) – 39 stacji, z własnych stacji IUNG – 60 oraz z 16 stacji jednostek samorządu terytorialnego a także z 3 stacji Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie.

W celu zachowania najwyższej jakości danych pomiarowo – obserwacyjnych na stacjach IMGW, IUNG, ODR zainstalowane są zdublowane przyrządy pomiarowe, np. dwa deszczomierze. Pozwala to na wychwycenie błędów wynikających z awarii urządzenia.

W celu zwiększenia dokładności określenia pola opadu atmosferycznego w 2020 roku zostały włączone do Systemu dane pochodzące z naziemnych radarów. Dane radarowe są udostępniane przez IMGW, pochodzą one z sieci POLRAD. Uzyskanie informacji generowanych przez meteorologiczne radary naziemne pozwalają na znaczne uszczegółowienie pola opadów dla całego kraju, albowiem są one dostępne w rozdzielczości 1x1 km. Zwiększenie dokładności określenia wielkości opadu na terenie kraju powoduje, że następuje zdecydowana poprawa szczegółowości wyznaczenia granic obszarów objętych suszą rolniczą. Po kontroli danych meteorologicznych są one wykorzystywane do wyznaczania wartości KBW. Przestrzenne dane z pomiarów punktowych są interpolowane przy użyciu aplikacji Geographic Information System (GIS) za pomocą programu komputerowego – ArcGIS. Na każdą wyinterpolowaną wartość - program wykorzystuje informacje z 12 najbliższych stacji meteorologicznych. Program ten przy tworzeniu interpolacji danych uwzględnia wpływ odległości stacji na generowaną wartość, im stacja położona jest bliżej interpolowanej danej, tym większy jest jej wpływ na tworzoną wartość.

System GIS uwzględnia następujące warstwy informacji:

- dane dotyczące opadów atmosferycznych,
- ewapotranspiracji (parowanie wody z gleby i roślin),
- dane z cyfrowej mapy glebowo-rolniczej obrazującej przestrzenne zróżnicowanie retencji wodnej różnych kategorii agronomicznych gleb, i jej wpływ na skutki suszy rolniczej,
- granice wszystkich gmin Polski,
- granice działek ewidencyjnych.

W Systemie prowadzony jest również monitoring wilgotności gleby, którego celem jest poznanie zależności pomiędzy stresem wodnym, mierzonym liczbą dni uwilgotnienia poniżej wartości krytycznej, odpowiadającej punktowi trwałego wędnięcia roślin, a plonem roślin dla różnych gatunków gleb w zróżnicowanych warunkach siedliskowych i klimatycznych. Na potrzeby monitoringu suszy rolniczej prowadzone są w 20 gospodarstwach rolnych: pomiary wilgotności gleby. Stan ich uwilgotnienia jest mierzony na sześciu poziomach profilu glebowego: 10, 20, 30, 40, 60 i 100 cm za pomocą sondy profilowej. Pomiary prowadzone są od początku okresu wegetacyjnego na 60 polach referencyjnych z różnymi uprawami i o różnej kategorii podatności gleby na suszę. Pomiary te wykonywane są dwa razy w tygodniu. Aktualna wilgotność porównywana jest ze stanem uwilgotnienia

gleby, odpowiadającemu punktowi trwałego wędnięcia roślin. Miarą stresu wodnego jest wilgotność objętościowa (w %).

2. Na potrzeby publicznej aplikacji został opracowany słownik określający wymagania wodne dla 926 grup i gatunków roślin funkcjonujących w systemie eWnioskuPlus w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w celu określenia suszy dla każdej grupy lub gatunku roślin w powiązaniu do upraw dotychczas monitorowanych przez System Monitoringu Suszy Rolniczej.

3. W Systemie Monitoringu Suszy Rolniczej generowane są mapy zagrożenia suszą (www.susza.iung.pulawy.pl) dla 14 grup i gatunków roślin dla 4 kategorii glebowych dla 14 okresów sześciodekadowych określające straty spowodowane deficytem wody wyznaczając wartości krytyczne KBW. Straty obliczane są co 5 mm KBW w zakresie od 0 do 100%. Na potrzeby aplikacji suszowej dodatkowo opracowywane są straty dla traw na glebach mineralnych dla 4 kategorii glebowych dla 14 okresów sześciodekadowych oraz dla łąk i pastwisk ale bez podziału na kategorie gleb ze względu na brak informacji o wodach gruntowych.

Z poważaniem
wz. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szymon Giżyński
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/